

BUTOR legjobb 247 legszébb legolcsóbb Singer László butorgyárosnál Cimre figyelni! Feketesas u. 15. Részletfizetésre készpénzárban.

nek, kétségkívül először is azt a kérdést vetik fel előttük, hogy miként lehet a hangot drótnélkül továbbítani. Engedjék meg, hogy a kérdésre egy jóslattal feleljek. Lesz egy idő, még pedig nem is nagyon sokára, mikor az emberek azon fognak csodálkozni, hogy valaha a hangot természetellenes módon belepréselték a drótból és megnehezítették a szabad terjedését...

Ilyenformán beszélt a német mérnök néhány esztendő előtt és úgy látszik, hogy kezd igazsággá lenni neki. Ha egy kicsit gondolkodunk a rádió felett, akkor valósággal misztikus eredményekre kell jutnunk. Itt ebben a szobában, ahol én most ezt a cikket kopogtatom, millió meg millió hang kavargó zürzavaros összevisszaságban. A hangok itt vannak, de én nem hallom őket. Van ellenben egy szerkezetem, amely megfelelő beállítás mellett kiválasztja azt a hangot, amelyet föl akarok fogni. A néma hang így válik hallhatóvá.

Hang és kép továbbítása drótnélkül

A fizika haladásának szabályai szerint a találmányok egymásba kapcsolódásának megvan a sorrendje. A régi rendszerű távirót követte a telefon és telefon-hirmondó, ezt a drótnélküli táviró és hangnak drótnélkül való továbbítása. Az illusztrált lapokban éppen mostanában látam néhány képet, amelyeken európai és amerikai városok polgármesterei telefonkagylót tartanak a kezükben. Drótnélküli telefon segítségével váltanak egymással üdvözléseket. Kedvező atmoszférikus viszonyok mellett a hangot ekkora távolságra egészen jól lehet hallani. Az angol királynak a leszerelési konferencia előtt tartott megnyitó beszédét a magyar rádió is közvetítette. Szelén-lemezes távirókészülékekkel tudunk már képeket továbbítani, sőt továbbítjuk már a képeket drótnélkül is. Képek drótnélküli továbbítására már két rendszer is van, *Belin* professzoré és *Thorne Bakeré*. Az utóbbi rendszerű képtávirón a tovább-

bitandó kézirát, rajz vagy fénykép minden egyes pontját ugyaszólván végigtapogatja egy vékony fénysugár, mikorben a lap a részleges sötétítés következtében, hol világosabb, hol pedig sötétebb fényt vet vissza. A fényregeket egy, a célra szerkesztett fotocella veszi fel és alakítja át elektromos rezgésekké. A vevőberendezés az elektromos rezgéseket ismét fényregekké formálja s az eredeti lap képét egy fényérzékeny filmszalagra viszi át. Egyszóval birtokunkban van már a drótnélküli távolfotografálás. Vajjon lehetetlen-e ezek után elképzelnünk, hogy néhány esztendő múlva tudjuk majd továbbítani a mozgóképeket is? Kísérletek, még pedig sikeres kísérletek máris történtek ezen a téren is.

Ezek után nem kell nagy fantázia annak kitálalásához, hogy

mi a telekinefon?

Az a szerkezet, melynek irányítása a hatalmában van és amelynek segítségével közvetlen összeköttetést tudok fenntartani mindazokkal a tőle távollevőkkel, akiknek szintén van egy ilyen szerkezet a birtokukban. A természetes fejlődés csakis az lehet, hogy nemcsak kaphatjuk a híreket, de adhatjuk is. Egyáltalán nem látszik valószínűtlennek az olyan óraszerű, mellényzebben hordható kis telefon-szerkezet, melynek segítségével bárkit bárholnan felhívhatunk. Még az sem elképzelhetetlen, hogy ez a szerkezet egy tükörrel lesz kombinálva, melynek segítségével azt, akit felhívunk, nyomban látjuk is.

Ez a szerkezet a telekinefon, amelynek minden részlete már megvan. Csak az hiányzik még, hogy valaki ezeket a különálló részeket egyesítse. Ha értenék hozzá, megcsinálnám magam. De mert nem értek hozzá, közkinccsé teszem elméleti jellegű találmányomat: csinálja meg helyettem bárki más.

Ugyanakkor azonban hölgy-olvasóimhoz intézem a bizalmas kérdést: kellemes lesz-e, vagy kellemetlen, ha a telekinefont tényleg megcsinálja valaki?

tó gondolatokkal teli beszédet mondott... (esetleg a hordóról.)

Mindig megüt ez a frázis, mert a »mélyszán-tás« után nagyobb termésnek kell következnie, azt pedig alig-alig tapasztalom, hiába kísérem figyelemmel a közélet sok szántó-vetőjét. Ellenben Szalay József, akit nem tisztelünk meg ezzel az agrár technikus-terminussal, kezdeményezéseiből, ös-erejéből, a maga tehetségéből és agilitásából annyi szellemi csúrt, pajtát, magtárt töltött már be, hogy már megint új oldalát, foglalkozását kell felfedeznünk: a jó gazdát, aki a kalendárium minden napjára talál munkát.

A vármegyében kezdte s most, hogy a közigazgatást átalakították a vármegye formájára, úgy érzem, hogy városatyaként az elemébe jutott. Nem lett ugyan hűtlen hozzánk, — de őhozzá érkezett el a vármegye.

Dr. Singer István

Az öregebb generáció vagy kidől, vagy meddőnek tartja a közéleti küzdelmet, mindenestre azt mondja:

— Csinálja más, csinálják a fiatalok, hátha ők jobban tudják. A maguk számára készílik elő a jövőt, legyenek hát ők felelősek érte.

Dr. Singer István

Kevesen tudnak kellő időben visszavonulni, ép Szegeden van rá néhány jellegzetes példa.

Vannak azonban dolgok, amikre az emberek kénytelenek maguktól rájönni, amihogy a gyereket is hiába figyelmeztetik, hogy ne ugráljon annyit a diványon, mert lebukik és beveri a fejét. Mégis ugrál addig, amíg a maga tapasztalata nem téríti észhez. Csak hogy a gyerek előtt ott áll a jövő, míg az öreg ember csak a múltban kotorászhat.

Ezért örvendetes, hogy az új közgyűlésben jelentékeny számban szerepelnek a fiatalok, az élet delén innen állók, akik meg nem fogyatkozott hittel indulnak neki a közéletnek, nem ismerik annak árkait, szírtjeit. Így is kell, hogy legyen, fanatizmus nélkül nem lehet munkába fogni.

A korjegyzőségre aspirálhatók közé tartozik dr. Singer István is, aki a szemünk előtt nőtt fel és fejlődött értékké. Mindig szerény, mindig udvarias és előzékeny, talán azon a táron túl is, amely zavarba hozza a sok viharban szinte érzéketlenné váló és immár semmit sem váró halandót. Szokatlan az ilyen ember manap, amikor idegkérdéssé vált az adok-kapok fogalma. Azonban mint minden nagy érték, kétségkívül belőlről érkezik ez is.

Singer István csak Pistája mindenkinek, harmonikus életének külső megnyilatkozása arcának örökös derűje, szíves mosolya.

— Kérlek Pista, helyettesíts Pista, segíts Pista, — kap rá mindenki, akinek szüksége van valamire és Pista helyettesít, segít, boldog, ha szíveséget lehet, szenvedélyes jogi vitatkozóknak, esetmegbeszélőknek, örökös médiuma és partnere, amit akarsz.

Az utóbbi dolog azonban azt jelenti, hogy lehet is hozzá fordulni megbeszélésre, mert érdemes. Az ő ifjú kora a komolyság jegyében folyt le, könyvek mellett. Ő volt az a minta-fiú, akit a lóháti társasága nem szeretett, mert példának állították elébük.

— Látod a Pistát? Miért nem vagy te is olyan, mint ő.

Hogy pontos, pedáns, maga a megbízhatóság, abban talán van valami atavisztikus eredet. Édesapja, a minden angol flegmát felülmúló Singer bácsi, nagy vidékek legjobb billiárdozója volt. Azt a három golyót pedig lehet találmányra lökdösni, elgurulnak, keringenek, találkoznak is, — azonban a tökéletes játékhoz higgadt megfontoltság, mértani és számtani tudás kell, ott nem érvényesül a handa-banda, csak a finom kombináció. Amelynek aztán száz, meg száz a lehetősége.

Singer Pista már hazulról hozta magával a jó tulajdonságait, azokat alapnak használva építette ki a maga életét nemcsak tanulással, művelődéssel, hanem tudással is.

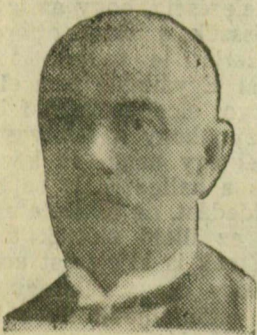
Lássuk, hogy mit fog csinálni, hol ragadja meg a külőjét annak a boszorkányszekérnek, amit részint közéletnek, részint közigazgatásnak hívnak!

Fiatal, felkészült, életerős, ambícióktól duzzadó, — az ő típusa verekedheti ki valamennyiünk nagy álmát: Szeged előbbrevitelét, jövő boldogságát.

Városatya-portrék

Dr. Szalay József

Dr. Szalay Józsefről nagyon nehéz ujjat mondani, — annyi árnyalata van az életének, (bocsánat, ne értessünk félre, ezek az árnyalatok fényesek), s annyi alkalom volt már, rá, hogy életének

Dr. Szalay József

jelentős stációján foglalkozzék vele a nyilvánosság. A sok-foglalkozásu emberben az ugynevezett kebelbeli ágazatok az agyoncsépett vice szerint rendszerint a »másik« tulajdonságot fedezik fel. Szalay József egyénisége azonban éppen azért olyan rendkívüli, mert a rendőri brancs a száz érzékű, ezer szemű, a műanszokig tökéletes rendőrfőkapitányt becsüli benne, (akár csak fölöttes hatósága,

amelyik nagyfontosságú munkálatok elvégzését bízta rá), — viszont az irodalom is a magáénak vallja, akár tudományról van szó, Dugonics-ülés megnyitójául elpazarolt essay-miniatűrrel, szindarabról, vagy vidámhangu történetről, amit a sokféle hivatása során látott meg.

Annyi bizonyos, hogy irodalmi tónust visz a hivatalos működésébe, ahol ő már régen meghonosította azt a stílust, stílizálást, amit mostanában a belügyminiszter külön e célra íratott művel szeretne elérni. Azt mondják, hogy legnagyobb ereje a világon a butaságnak van. Mi megtoldjuk azzal, hogy a »Miserint«-et sem lehet az erők összemérésénél lumigálni, legföljebb a »Deazonban« gyűrűje, ha ugyan nem használja fel közdeimüket érvényesülésre a »Hovatovább«. Nagy közigazgatási beidegzések ezek, a középosztály körülbelül mást sem hagyott a leszármazottjaira öröklül, csak a használatukat. Olyan könnyen nem mulnak ki, még akkor sem, ha a közigazgatási temetőben élnek. Szalay József azonban már évtizedek előtt megkezdte az irtásukat, kezdte mint szolgabíró s folytatja most rendőri nagy hatalmával, apparátusával. Miért tartson örökké ott a magyarorszá-

gi magyar, ahol ma van toráki festvére, aki egyetlen kukkot sem ért meg az oláh végzésből!

Hogy aztán másrészt az írók, újságírók, művészek és egyéb csirkefogók társadalmában nagy rendet, fegyelmet tart, megvédi őket főleg önmaguk ellen, kényelmeseket karhatalommal rendel ki kulturális közmunkára, — ez a főfoglalkozásából ered. (Hiszen sok minden egyében kívül épp azért nagyon alkalmas irodalmi-elnöknek, hogy legyen egy tekintélyünk, akinek senki sem mer elmentmondani. Viszont Szalay úgy tud kérni, olyan lebilincselő mosollyal, hogy még az elvetemült gonosztevőben is megszólaltatja a lelkiismeretet. Hát még az íróban!)

Kopott frázisnak tartanám a főiemlítését, hogy mekkora könyvtára, kézirategyűjteménye, (majd azt mondtam, hogy ujjlenyomata), ritkasága van, de nemcsak az öreg könyvért lelkesedik, nagyon tudja értékelni a frisset is, ha arravaló. (Ámbár borban is az őrege a jó, amelyikről kiderült már, hogy életképes, hogy évről-évre nemesebbé válik. Mert lehetnek, akár száz, vagy több éves, rossz könyvek is, de történelmi értékű a nyomásuk, a kötésük. Aminthogy sokszor kiderül, hogy a remekbe fűt palackban csak ecet-ágy van.)

Ebből lehet megérteni, hogy a reprezentálás kötelezettségén kívül, — ami egy óriási kerületben elég jelentős, — miért nem él Szalay József ugynevezett társadalmi életet. Mert sokkal jobb környezetben van, ha a könyvespolcai, incunabulumai, metszetei, szenvedélyes kutatással, áldozatokkal megszerzett ritkaságai között lehet.

— Csak akkor unatkozom, ha társaságban vagyok, mondta egyszer valaki. Egymagamban soha. Híres ember mondta, hamarjában nem tudjuk megmondani, hogy ki volt, de akkora iskolát alapított, hogy a hálás utókor már nem tartja a nevét folyton kéznél levő raktáron.

Szalay József is ott van, rég érkezett oda, hogy fölülte álljon mindennek, megértse azt, ami a gyorsan élő, felültre teremtetett lelkeknek érthetetlen s egyéniségének klasszikus segédeszközeivel fogadja, bonyolítja le a dolgokat.

Van egy újságrázis, amit szélteben-hosszában használnak, amikor kedveskedni akarnak valakinek. Azt mondja, hogy azt mondja: »Mélyen szán-